

آمار و احتمال

۱- گزینه «۲» - می دانیم:

$$\sim (\forall x \in A : p(x)) \equiv \exists x \in A : \sim p(x)$$

بنابراین:

$$\sim (\forall x, y \in Q : \sqrt{x} + \sqrt{y} \geq 2\sqrt{xy}) \equiv \exists x, y \in Q : \sqrt{x} + \sqrt{y} < 2\sqrt{xy}$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل اول - درس اول - گزاره‌ها و نقیض گزاره‌ها)

۲- گزینه «۳» - گزینه‌ها را یکی یکی بررسی می کنیم:

$$\text{گزینه «۱»} : (p \wedge q) \Rightarrow p \equiv \sim (p \wedge q) \vee p \equiv \sim p \vee \sim q \vee p \equiv \underbrace{(\sim p \vee p)}_T \vee \sim q \equiv T \vee \sim q \equiv T$$

$$\text{گزینه «۲»} : p \Rightarrow (p \vee q) \equiv \sim (p \vee q) \vee p \equiv \underbrace{(\sim p \vee p)}_T \vee q \equiv T \vee q \equiv T$$

ارزش این گزاره بستگی به p, q دارد. $(p \vee q) \Rightarrow (p \wedge q) \equiv \sim (p \vee q) \vee (p \wedge q) \equiv (\sim p \wedge \sim q) \vee (p \wedge q)$

$$\text{گزینه «۴»} : (p \wedge q) \Rightarrow (p \vee q) \equiv \sim (p \wedge q) \vee (p \vee q) \equiv \sim p \vee \sim q \vee p \vee q \equiv \underbrace{(\sim p \vee p)}_T \vee \underbrace{(\sim q \vee q)}_T \equiv T \vee T \equiv T$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل اول - درس اول - برگزیده)

۳- گزینه «۲» - دو حالت در نظر می گیریم.

حالت اول: A به دو زیرمجموعه ۱ و ۳ عضوی افزاز شود. در این حالت چهار روش برای افزاز A وجود دارد.

$$(1) \{a\}, \{b, c, d\} \quad (2) \{b\}, \{o, c, d\} \quad (3) \{c\}, \{a, b, d\} \quad (4) \{d\}, \{a, b, c\}$$

حالت دوم: A به دو زیر مجموعه ۲ عضوی افزاز شود. در این حالت سه روش برای افزاز A وجود دارد.

$$(1) \{a, b\}, \{c, d\} \quad (2) \{a, c\}, \{b, d\} \quad (3) \{a, d\}, \{b, c\}$$

در نتیجه مجموعه A دارای ۷ افزاز با دو زیر مجموعه است. (هویدی) (پایه یازدهم - فصل اول - درس دوم - افزاز مجموعه)

۴- گزینه «۱» - ابتدا فرض می کنیم $x = ((A-C) \cap (B-C)) - (A \cap B \cap C)$ مقدار X را ساده می کنیم.

$$\begin{aligned} X &= ((A \cap C') \cap (B \cap C')) - (A \cap B \cap C) \\ &= (A \cap B \cap C') - (A \cap B \cap C) \end{aligned}$$

توجه کنید که چون $A \subseteq B$ ، پس $A \cap B = A$ پس:

$$\begin{aligned} X &= (A \cap C') - (A \cap C) = (A \cap C') \cap (A \cap C)' \\ &= (A \cap C') \cap (A' \cup C) = C' \cap \underbrace{(A \cap (A' \cup C))}_{A \cap C'} \\ &= C' \cap A \cap C' = A \cap C' = A - C \end{aligned}$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل اول - درس سوم - جبر مجموعه‌ها)

۵- گزینه «۲» - چون $A - B = A - (A \cap B)$ ، پس:

$$\begin{aligned} A - B &= A - (A \cap B) = \{a, b, c, d, e\} - \{d, e\} \\ &= \{a, b, c\} \\ \Rightarrow n(A - B) &= 3 \end{aligned}$$

از طرف دیگر، چون $n[(A - B) \times (B - A)] = 6$ ، $n(A - B) = 3$ ، $n(B - A) = 2$ می توان نوشت:

$$n(B - A) = n(B) - n(A \cap B) \Rightarrow 2 = n(B) - 2 \Rightarrow n(B) = 4$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل اول - درس سوم - ضرب دکارتی)

۶- گزینه «۲» - تعداد کل حالت‌هایی که ۱۵ نفر می توانند وارد سالن شوند برابر ۱۵! است. یعنی $n(S) = 15!$

از طرف دیگر اگر فرد a بلندقدترین آن‌ها باشد تعداد حالت‌هایی که a اولین فرد وارد شده به سالن باشد، تعداد حالت‌ها برابر ۱۴! است. یعنی

اگر A پیشامد مطلوب مسئله باشد $P(A) = 14!$. بنابراین:

$$P(A) = \frac{n(A)}{n(S)} = \frac{14!}{15!} = \frac{1}{15}$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل دوم - مبانی احتمال)

۷- گزینه «۴» - بنابر قوانین احتمال می توان نوشت:

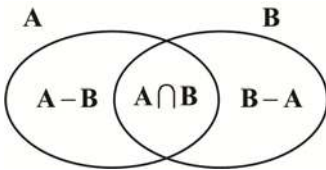
$$\begin{cases} P(A-B) = P(A) - P(A \cap B) = \frac{7}{21} \\ P(B-A) = P(B) - P(A \cap B) = \frac{8}{21} \end{cases} \xrightarrow{\text{از هم کم می کنیم}} P(B) - P(A) = \frac{1}{21}$$

$$\xrightarrow{P(B) = \frac{13}{12}P(A)} \frac{13}{12}P(A) - P(A) = \frac{1}{21} \Rightarrow P(A) = \frac{12}{21}$$

در نتیجه از $P(A) = \frac{12}{21}$, $P(A) - P(A \cap B) = \frac{7}{21}$ به دست می آید:

$$P(A \cap B) = \frac{5}{21}$$

اکنون با استفاده از نمودار مقابل می توان نوشت:

$$P(A \cup B) = P(A - B) + P(A \cap B) + P(B - A)$$

$$= \frac{7}{21} + \frac{5}{21} + \frac{8}{21} = \frac{20}{21}$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل دوم - درس اول - مبنای احتمال)

۸- گزینه «۲» - می دانیم $p(z) = \frac{7}{12} - d$. بنابراین $p(y) = \frac{7}{12} - d$ و $p(x) = \frac{7}{12} - 2d$ از طرف دیگر $p(x) + p(y) + p(z) = 1$ پس:

$$\frac{7}{12} - 2d + \frac{7}{12} - d + \frac{7}{12} = 1 \Rightarrow \frac{21}{12} - 3d = 1 \Rightarrow \frac{7}{4} - 3d = 1 \Rightarrow d = \frac{1}{4}$$

بنابراین:

$$p(x) = \frac{7}{12} - 2d = \frac{7}{12} - 2 \times \frac{1}{4} = \frac{1}{12}$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل دوم - درس دوم - احتمال غیرهم شانس)

۹- گزینه «۱» - فرض کنید B_1 , B_2 , B_3 ، به ترتیب، این پیشامدها باشند که سیب انتخابی از باغ شمالی، باغ مرکزی و باغ جنوبی باشد و پیشامد

A هم لکه دار بودن سیب باشد، در این صورت:

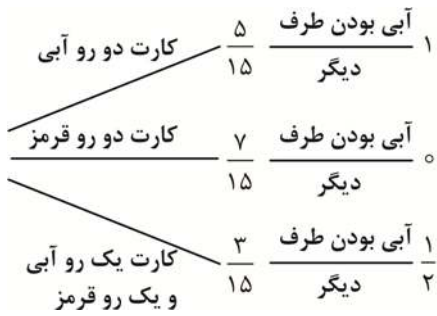
B_1	$\frac{3}{10}$	$\frac{A}{100}$	$\frac{10}{100}$
B_2	$\frac{5}{10}$	$\frac{A}{100}$	$\frac{3}{100}$
B_3	$\frac{2}{10}$	$\frac{A}{100}$	$\frac{5}{100}$

بنابراین:

$$P(A) = \frac{3}{10} \times \frac{10}{100} + \frac{5}{10} \times \frac{3}{100} + \frac{2}{10} \times \frac{5}{100} = \frac{55}{1000} = 0.055$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل دوم - درس سوم - احتمال کل)

۱۰- گزینه «۲» - نمودار درختی زیر را رسم می‌کنیم.

اکنون اگر A احتمال آبی بودن طرف دیگر کارت فرض شود، بنابر قانون بیز به دست می‌آید:

$$P(A) = \frac{\frac{5}{15} \times 1}{\frac{5}{15} \times 1 + \frac{7}{15} \times 0 + \frac{3}{15} \times \frac{1}{2}} = \frac{10}{13}$$

(کتاب همراه علوی) (پایه یازدهم - فصل دوم - درس سوم - قانون بیز)

۱۱- گزینه «۲» - فرض کنید تعداد مهره‌های سفید برابر x باشد، بنابراین تعداد مهره‌های سیاه $2x$ است. بنابر فرض مسئله:

$$p(\text{سیاه بودن مهره اول} \mid \text{سیاه بودن مهره دوم}) \times p(\text{سیاه بودن مهره اول}) = \frac{22}{51}$$

$$\Rightarrow \frac{2x}{3x} \times \frac{2x-1}{3x-1} = \frac{22}{51} \Rightarrow \frac{2}{3} \left(\frac{2x-1}{3x-1} \right) = \frac{22}{51}$$

$$\Rightarrow x = 6$$

بنابراین تعداد کل مهره‌ها برابر $3n = 18$ است. (کتاب همراه علوی) (پایه یازدهم - فصل دوم - درس چهارم - انتخاب بدون جایگذاری)

۱۲- گزینه «۲» - برای آن که مد یکتا نباشد، باید فراوانی‌ها را برابر قرار دهیم و سپس جدول را بررسی کنیم.

حالت اول: فرض کنید $2m - 1 = 3$ یعنی $m = 2$. در این حالت مد برابر عدد یکتای ۹ است.

گروه خونی	O	A	B	AB
تعداد	۳	۳	۰	۹

حالت دوم: فرض کنید $2m - 1 = 9$ یعنی $m = 5$. در این حالت مد برابر ۹ است و یکتا نیست.

گروه خونی	O	A	B	AB
تعداد	۳	۹	۳	۹

حالت سوم: فرض کنید $m - 2 = 3$ یعنی $m = 5$. در این حالت مد برابر ۹ است و یکتا نیست.

گروه خونی	O	A	B	AB
تعداد	۳	۹	۳	۹

حالت چهارم: فرض کنید $m - 2 = 9$ یعنی $m = 11$. در این حالت مد برابر ۲۱ است و یکتاست. بنابراین فقط در حالت $m = 5$ مد یکتا نیست.

گروه خونی	O	A	B	AB
تعداد	۳	۲۱	۹	۹

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل سوم - درس دوم - مد)

۱۳- گزینه «۱» - چون جمع و تفریق اثری در مقدار واریانس ندارد پس از هر سه داده ۱۳۱۴۲۵ را کم می‌کنیم تا داده‌ها تبدیل به صفر، ۲ و ۴ شوند. با

این کار داده‌ها کوچک شده و ضمناً واریانس هم تغییر نمی‌کند. اکنون می‌توان نوشت:

$$\bar{x} = \frac{0 + 2 + 4}{3} = 2$$

$$\sigma^2 = \frac{\sum (x_i - \bar{x})^2}{n} = \frac{(0-2)^2 + (2-2)^2 + (4-2)^2}{3} = \frac{8}{3} = 2\frac{2}{3}$$

(هویدی) (پایه یازدهم - فصل سوم - درس سوم - واریانس و نکات آن)

۱۴- گزینه «۱» - درحالتی که اندازه نمونه برابر n باشد، $\frac{\sigma}{x} = \frac{\sigma}{\sqrt{n}}$ و این که $\sigma = ۱۵$ و $n = ۲۵$ ، بنابراین:

$$\frac{\sigma}{x} = \frac{۱۵}{\sqrt{۲۵}} = \frac{۱۵}{۵} = ۳$$

(هوبدی) (پایه یازدهم - فصل چهارم - درس اول - برآورد نقطه‌ای)